

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Zvláštní škola Vlašim,

Březinská 1702, 258 01 Vlašim

Identifikátor školy: 600 021 408

Termín konání inspekce: 4. – 8. duben 2005

Čj:	c1-1400/05-4041
Signatura	kb1zy525

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní školu Vlašim, jejímž zřizovatelem je od 1. října 2001 Středočeský kraj, sídlící na adrese Zborovská 11, 150 21 Praha 5, navštěvuje v šesti třídách zvláštní školy s devíti ročníky 59 žáků. Ve třídě pomocné školy s nižším, středním a pracovním stupněm bylo zapsáno 6 žáků, dvě oddělení školní družiny měla 21 žaka. Škola vyučuje podle Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávací činnosti ve zvláštní škole v bloku předmětů český jazyk, matematika a v předmětu pracovní vyučování, ve třídě pomocné školy, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.

Personální a materiálně-technické podmínky zájmového vzdělávání, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole v bloku předmětů český jazyk, matematika a v předmětu pracovní vyučování, ve třídě pomocné školy, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2003/2004 a ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.

Průběh a výsledky zájmového vzdělávání, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.

Tematicky zaměřená inspekce Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů ve školách a školských zařízeních, ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve zvláštní škole působí celkem jedenáct pedagogických pracovníků, z nichž sedm, včetně ředitelky školy a její zástupkyně, má odbornou kvalifikaci pro výuku na daném typu školy, tři jsou nekvalifikovaní, jedna učitelka vystudovala učitelství pro výuku na prvním stupni základní školy. V porovnání s jinými srovnatelnými školami je personální zajištění výuky sledovaných předmětů kvalifikovanými pedagogy velmi dobré. Čtyři ze šesti učitelů zabezpečujících výuku předmětů český jazyk a matematika splňují předepsané kvalifikační požadavky. Pracovní vyučování zabezpečuje sedm učitelů, pět z nich jsou učitelé s odbornou kvalifikací, jeden absolvoval přípravu učitelů prvního stupně ZŠ, jeden se středoškolským pedagogickým vzděláním. Ve třídě pomocné školy zajišťuje výuku včetně asistentky učitelky pět pracovníků, tři s odbornou kvalifikací, dvě s maturitou na střední pedagogické škole. Dvě vychovatelky školní družiny se středoškolským pedagogickým vzděláním neabsolvovaly potřebné rozšiřující studium speciální pedagogiky. Ve vlastním vzdělávacím působení se absence odborného vzdělání zásadním způsobem neprojevila. Pedagogičtí pracovníci prokázali velmi dobrou profesní zdatnost, vychovatelky efektivně zúročily další specifické znalosti, i zájmovou orientaci při výtvarných, pohybových a poznávacích činnostech.

Ředitelka školy plně využila odbornost i schopnosti jednotlivých pracovníků. Také výchovná poradkyně si doplnila příslušné kvalifikační studium. V současné době je aktuální složení pedagogického sboru stabilní, s délkou praxe v převaze nad 20 let.

Organizace provozu školy je plně funkční, vychází z organizačního řádu. Dokument určuje jednoznačně pravidla chodu organizace. Povinnosti s přesně stanovenými kompetencemi stanovují náplně práce jednotlivých pracovníků. Vymezení chodu školní družiny udává jednoznačně vnitřní řád této součásti školy. Školní družina má ranní (6:45 – 7:45 hod.) a odpolední provoz (11:40 - 14:40 hod.). Ve vztahu k potřebám školy i rodičů je rozvržení pracovní doby vychovatelek efektivní.

Kontrolní systém je funkčně propracován a uskutečňován. Kontrolní kompetence v oblasti vzdělávací činnosti si v převaze ponechává ředitelka. Kladem je analyzování výstupů z kontrol, s nimiž jsou všichni pedagogové aktuálně seznamováni při jednání pedagogické rady. Stanovená opatření nejsou v oblasti vzdělávání jen výjimečně účinná.

Organizační uspořádání školy umožňuje účinně předávat informace uvnitř celého subjektu. Vnitřní informační systém je jednoduchý, přehledný, jsou využívány pravidelné pedagogické rady a provozní porady, operativní osobní kontakt, důležité informace mají učitelé k dispozici ve sborovně. Struktura, četnost a kvalita kontrolních zjištění, administrace záznamů, analytická činnost z poznatků mají velmi dobrou úroveň a pozitivně se promítají do plánování práce.

Hlavním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Její pravidelná jednání ústí ve věcné závěry zachycené v přehledných a konkrétních zápisech. Zřízené metodické orgány (metodické sdružení prvního stupně a metodické sdružení druhého stupně) vyvíjejí pravidelnou činnost. Z předložených zápisů je zřejmá vyváženost organizační a metodické složky.

Pedagogové jsou při realizaci výchovně-vzdělávacího procesu i zájmového vzdělávání řízeni v převaze ředitelkou. Péče o začínajícího učitele je zavedena, má formu uvádějícího učitele, ukázkových hospitací, souběžné praxe s učitelem. V praxi je tento způsob péče podle potřeby realizován (v současné době začínající učitel ve škole není). Méně zkušeným pedagogům se ve škole věnuje především ředitelka v rámci pohospitačních pohovorů.

Funkční kontrolní činnost vychází z ročního plánu. Předložený dokument stanovuje oblasti kontroly v celé škole i na jednotlivých úsecích s termíny jejich provádění a osobní zodpovědností. Jeho součástí tvoří také plán hospitací. V letošním školním roce byly uskutečněny cca dvě návštěvy u každého pedagoga.

Vedení školy podporuje další vzdělávání učitelů. Četnost i různorodost akcí je velmi dobrá a vychází z potřeb školy. Také v oblasti uživatelských dovedností a znalostí v práci s počítačem prokázali učitelé iniciativní přístup. Vyjma jednoho, byli všichni v této oblasti proškoleni. Pozitivní je, že iniciativa jednotlivých pracovníků se shoduje s požadavky prospěšnosti dalšího vzdělávání i pro školu. Učitelé se také (v menší míře) doškolují i v oblasti metodiky. Jedna učitelka, tč. na mateřské dovolené, dokončuje studium, po jehož absolvování získá odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni základní školy. Pravidelně se účastní dalšího vzdělávání i vychovatelky školní družiny. Semináře volí výběrově ve vztahu ke koncepčním záměrům i podle vlastní specializace. Na poradách a v metodických orgánech nové poznatky sdělují ostatním. Všechny tyto aktivity se v převaze pozitivně promítají do úrovně sledované výuky a zájmového vzdělávání.

Hodnocení zaměstnanců vychází z kontrolní činnosti vedení školy, je založeno na jasných pravidlech, se kterými byli všichni pracovníci seznámeni. Zásadními kritérii jsou přístup učitelů ke vzdělávacímu procesu, zavádění inovativních metod do výuky, využívání výpočetní techniky, přístup k dalšímu vzdělávání. Při finančním oceňování práce zaměstnanců ředitelka školy u nenárokových složek mzdy uplatňuje diferenciaci. Sebehodnocení pracovníků se realizuje v rámci již zmíněných pohospitačních pohovorů. Stylem řízení je vytvářen

dostatečný prostor pro iniciativu a uplatňování tvůrčích schopností pedagogických pracovníků. Informace a data o práci učitelů jsou získávána především při hospitacích

Personální podmínky vzdělávání včetně zájmového umožňují realizovat vzdělávací programy a na ně navazující zájmové vzdělávání, pozitivně pedagogický proces ovlivňují. Celkově má tato oblast velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Od začátku školního roku 2002/2003 užívá zvláštní škola pro své potřeby budovu nedaleko centra města, která je v majetku zřizovatele. Tato změna nastala z důvodu nevyhovujících technických podmínek objektu, ve kterém do té doby působila. Stávající prostorové členění školy odpovídá lépe požadavkům pro realizaci přijatých vzdělávacích programů. Kromě kmenových učeben jsou v hlavní budově zřízeny a velmi dobře vybaveny odborné pracovny (dílna, pracovna výpočetní techniky, cvičná kuchyň, pracovna dívek, sportovně-relaxační místnost, školní knihovna a tzv. posluchárna). Škola nemá dlouhodobě vlastní tělocvičnu. Tento nedostatek vhodně řeší pronájem tělocvičny nedaleké základní školy, sportovního areálu tělovýchovné jednoty a zimního stadionu. Po přestěhování ztratila také prostor pro realizaci pěstitelských prací. Zřizovatel školy schválil dotaci a výhledově proběhnou úpravy okolí školy včetně vybudování zahrady.

Vybavení dílny (kovo, dřevo, keramické) je na velmi dobré úrovni, také prostory cvičné kuchyně mají nadstandardní vybavení. Materiální zázemí dílny dívek umožňuje optimálně plnit veškerá témata.

Výpočetní technika a vybavení jsou průběžně a systematicky doplňovány, starší počítače včetně výukových programů jsou umístovány do kmenových učeben k individuální práci žáků nebo do školní družiny. Vybavení pro sledované předměty je velmi dobré. Další didaktická, reprodukční, audiovizuální technika, videotéka s naučnými pořady, soubory pomůcek a speciální vybavení (k výuce tělesné a hudební výchovy, pro práci se žáky se specifickými potřebami) jsou ve škole rovněž k dispozici v přiměřeném množství i kvalitě. V rámci sledované výuky pracovali s výpočetní technikou pouze žáci pomocné školy.

Žáci mají vhodné učebnice (jsou využívány jednotlivé tituly ucelených řad včetně pracovních sešitů). Učitelé mají k dispozici i další doplňkovou literaturu (alternativní učebnice, sbírky úloh, odbornou pedagogickou literaturu a metodické příručky).

Velmi dobré je vybavení žákovské i učitelské knihovny. Obměňování knižního fondu je průběžné.

Dílčím problémem některých kmenových učeben zůstává i přes značnou modernizaci žákovského nábytku jeho kvalita a velikost. Pracovní podmínky pedagogů se výrazně zlepšily zařízením sborovny, vybudováním šatny a postupnými rekonstrukcemi kabinetů.

Příkladem způsobem byly také zbudovány žákovské šatny, sociální zařízení (včetně WC pro imobilní), výtah.

V současných prostorách byly vytvořeny pro výuku žáků pomocné školy velmi dobré podmínky. I když kmenová učebna je prostorově malá, nechybí místo pro relaxaci a zájmové aktivity. Svým členěním a uspořádáním nábytku vyhovuje požadavkům na strukturované prostředí, které bylo nezbytné zajistit pro výuku žáka s diagnózou autismus. S využitím učebního boxu je vytvořen pro samostatnou práci soustavně pohodlný prostor bez rozptylujícího hluku a pohybu. Tento žák má vizualizovaný rozvrh školních činností prostřednictvím piktogramů. Při uspořádání pomůcek během vyučování i v jejich používání byl dodržován potřebný logický sled. Prostředí třídy odpovídá aktuálním potřebám i ostatních zařazených žáků. Dále jsou při výuce využívány i ostatní prostory a materiální zázemí, které

slouží žákům ZvŠ. Na velmi dobré úrovni je vybavení rehabilitačními pomůckami a speciálními profesionálně i vlastnoručně zhotovenými pomůckami pro výuku. Pomůcky jsou vybírány vhodně z hlediska bezpečnosti, jednoduchosti, je respektován věk a individuální dispozice dítěte. Inspekční sledování v hodinách svědčí o jejich běžném používání učitelkami i žáky. K dispozici ve třídě je též počítač, který slouží pro rozvoj řeči a základních matematických a čtenářských dovedností.

Školní družina je umístěna v přízemí budovy. Využívá jednu, prostorově odpovídající učebnu, vybavenou starým, opotřebovaným žakovským i úložným nábytkem. Dostatečné je vybavení stavebnicemi, společenskými hrami a materiálem pro výtvarné a pracovní činnosti. K vybavení patří radiomagnetofon a starší počítač. Estetiku interiéru dotváří zdařilé výtvarné i rukodělné výrobky žáků.

Kontrolní činnost vedení školy zahrnuje efektivitu využívání materiálních podmínek ve všech součástech školy. Jednoznačnou prioritou plánování v oblasti materiálního zázemí jsou terénní úpravy okolí školy včetně oplocení, vybudování školního pozemku a koutu pro relaxaci a aktivity školní družiny, zateplení budovy s výměnou oken. Je počítáno například s postupnou obnovou nábytku a audiovizuální techniky, se zkvalitňováním podmínek zájmového vzdělávání a zlepšováním zázemí pro žáka s autismem. K průběžné realizaci dochází ve spolupráci se zřizovatelem.

Širší veřejnost materiálně-technické zázemí školy ani školní družiny nevyužívá.

Většina sledovaných jevů vykazuje velmi dobrou úroveň. Vynikající je péče o zázemí pedagogů i žáků. V souvislosti s realizovanými vzdělávacími programy a jejich složkami materiální zázemí výrazně podporuje rozvoj osobnosti žáků. Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Výuka probíhá prozatím podle již zmíněných dvou schválených učebních dokumentů v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

Učební plány školy ve sledovaném období školních roků 2003/2004 a 2004/2005 k termínu kontroly korespondují se zvolenými vzdělávacími programy. Povolena úprava učebního plánu předmětu pracovní vyučování byla provedena v IX. ročníku zvláštní školy a zohledňuje podmínky školy (dvě hodiny byly nahrazeny českým jazykem a matematikou). Správně byla využita disponibilní hodina v VII. ročníku pro výuku informatiky. Do výuky předmětů jsou zařazovány vzdělávací oblasti z problematiky ochrany člověka za mimořádných situací, zdravého životního stylu, dopravní a environmentální výchovy.

Základní vzdělávací nabídka je rozšířena nejen o dva nepovinné předměty – sborový zpěv a náboženství, ale i o celou řadu dalších akcí (přednášky, exkurze, kulturní akce, sportovní a výtvarné soutěže aj.). Cílem těchto aktivit je možnost seberealizace každého žáka s maximálním uplatněním jeho schopností a v neposlední řadě prevence sociálně-patologických jevů mezi žáky.

Činnost školy doplňuje program školní družiny (dále jen ŠD). Vychází z plánu na školní rok 2004/2005 zpracovaného do tematických celků. Týdenní program vyváženě zahrnuje všechny činnosti v souladu s pedagogikou volného času. Zabezpečuje též zájmovou činnost – kroužek základů německého jazyka, odpočinek a rekreaci žáků. Nezahrnuje přípravu na vyučování. Přispívá k relaxaci, vede žáky k ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní

a rozmanité zájmy žáků. Odpovídá potřebám zařazených dětí 1. – 7. ročníku ZvŠ a žáků PŠ. Je vedena předepsaná dokumentace: zápisní lístky, přehledy výchovně-vzdělávací práce a docházkový sešit. Žáci jsou přihlášení na zápisních lístcích, které obsahují údaje o spojení na rodiče a informace o režimu předávání dětí mezi rodiči a vychovatelkou. Povinná dokumentace je pečlivě vedena. Zápisy zaznamenané v Přehledu výchovně-vzdělávací práce průkazně zachycují průběh činností obou oddělení ŠD.

Individuální vzdělávací programy (dále jen IVP) jsou zpracovány pro šest žáků. Všechny odborné posudky jsou v souladu s platnými předpisy. IVP jsou velmi dobře zpracovány, vycházejí z doporučení školského poradenského zařízení, pravidelně jsou vyhodnocovány.

Vzhledem ke skutečnosti, že kontrolou zápisů obsahu učiva v loňských i aktuálních třídních knihách školního roku 2004/2005 ke dni inspekce bylo zjištěno, že jsou učební osnovy ve výuce sledovaných předmětů plněny, je zavedený systém kontrolních mechanismů v oblasti naplňování učebních dokumentů funkční.

Průběh vzdělávání byl za sledované předměty průkazně zaznamenáván. Dílčím nedostatkem ve vedení dokumentace jsou nestandardně prováděné opravy záznamů (mazání, přepisování, bělení).

Sestavený rozvrh hodin, podle kterého výuka probíhá, plně respektuje schválený učební plán a vyhovuje psychohygienickým požadavkům.

Organizace vyučování (začátek vyučování, vstup do budovy, počet hodin v jednom sledu, počet vyučovacích hodin týdně a délka přestávky) byla ve sledovaném období školního roku 2004/2005 od 1. ledna v souladu s příslušnou právní normou. Školní řád (aktualizovaný, schválený a projednaný pedagogickou radou) odpovídá příslušným legislativním předpisům, obsahuje práva žáků a rodičů, jsou v něm zapracovány všechny metodické pokyny. Také rozvrh hodin je v souladu s vyhláškou o základní škole, na krácené přestávky získala škola souhlas MŠMT. Rovněž Řád školní družiny splňuje všechny předepsané náležitosti. Velmi dobrou úroveň zpracování, projednání a schválení se vyznačují řády všech odborných pracoven. Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje všechny předepsané náležitosti, byla projednána pedagogickou radou i radou školy. Má vysokou vypovídací hodnotu.

Informační systém vůči žákům je standardní. Využívány jsou nástěnky na chodbách a především osobní jednání učitelů. Informace o chování a prospěchu jsou rodičům žáků předávány prostřednictvím notýsků resp. žakovských knížek. Rodiče mohou využít konzultačních hodin a třídních schůzek. Podle potřeby, při závažnějším zhoršení prospěchu nebo chování, jsou rodiče písemnou formou zváni do školy k osobnímu jednání. Další informace o práci školy se rodiče a širší veřejnost mohou dozvědět na webových stránkách, popř. z regionálního tisku a výroční zprávy o činnosti školy za uplynulý školní rok apod. ŠD se podílí na prezentaci školy především při různých vystoupeních a účastí na společných výstavách.

Péči školy o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti poradenské a individuální pomoci a prevenci sociálně-patologických jevů zajišťuje výchovná poradkyně (dále jen VP), která plní zároveň funkci metodičky prevence (dále jen MP). Zohledňuje specifika žáků, věnuje se kariérenímu poradenství, zabývá se prevencí i řešením sociálně-patologických jevů. V této problematice má mnohaleté zkušenosti, absolvovala specializační vysokoškolské studium, základní i celou řadu nadstavbových školení a seminářů včetně praktických aktivit pro VP i MP. Spolu s ředitelkou školy vypracovala v souladu s metodickými pokyny a podmínkami školy kvalitní Minimální preventivní program Zvláštní školy Vlašim na školní rok 2004/2005 (dále jen MPP), který obsahuje především dlouhodobé preventivní aktivity menších skupin žáků. Je diferencován, pravidelně vyhodnocován a inovován. Na realizaci

MPP se podílejí všichni zaměstnanci školy, podle potřeby i jiné instituce (policie, péče o dítě, dětský lékař a další). Jsou pořádány jednorázové aktivity: výlety, vycházky, sportovní a společenské akce, besedy, dlouhodobé projekty, exkurze. Součástí MPP je pravidelná zájmová činnost v kroužcích. Při výchovných problémech jsou v rámci spolupráce hledány vhodné a účinné cesty k jejich řešení.

Dokumentaci vede VP i MP přehledným způsobem, je zajištěna ochrana osobních dat. Škola pravidelně spolupracuje s psychologem PPP, s ostatními zaměstnanci specializovaných pracovišť, orgánů a institucí.

Prevence sociálně-patologických jevů prolíná celou výchovně-vzdělávací činností, škola se touto problematikou zabývá velice zodpovědně a účinně.

Průběh a výsledky vzdělávání ve zvláštní škole

Český jazyk a matematika

Stanovené cíle výuky jsou přiměřené aktuálnímu stavu ve třídě a respektují individuální vzdělávací potřeby žáků. Probírané učivo navazuje na předcházející témata, rozvržením učiva v tematických plánech je zajištěno, aby nedocházelo k jeho obsahové duplicitě. Bezprostřední příprava zhlédnutých hodin měla velmi dobrou úroveň jak po stránce organizační, tak i obsahové a materiální.

Kmenové učebny byly vzhledem k cílům výuky a činnostem žáků vhodně vybaveny. Vyučující používali množství rozmanitých učebních pomůcek. Žáci manipulovali se skutečnými předměty, modely, prvky stavebnic, kartami, počítadly, kalkulátory. Pracovní sešity, přehledné nástěnné tabule a další podpůrný didaktický materiál sloužily k upevnování a procvičování vědomostí. Žákovské písemnosti měly kvalitní úroveň, ojediněle se objevovaly drobné chyby i po opravě vyučujícím. Žáci pod vedením učitelů převážně efektivně pracovali. Dostupná didaktická a výpočetní technika nebyla během sledovaných hodin použita.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku a výukovým cílům. Ojediněle byly zaznamenány nedostatky ve výběru efektivnějších vyučovacích metod a v organizaci vyučovacího času. Všechny hodiny byly vedeny věcně i odborně správně, v přiměřené šíři a patřičných souvislostech, bylo doplňováno příklady z praxe s aplikacemi na praktické zkušenosti žáků. Převážně frontálním způsobem vedená výuka byla účelná, pro zpestření zařadili vyučující v menší míře skupinové činnosti nebo práci ve dvojicích, při kterých se dobře dařilo rozvíjet smysl žáků pro spolupráci. Použité metody byly pestré, náročnost požadavků přiměřená možnostem žáků. V hodinách byly důsledně uplatňovány vnitřní diferenciaci a individuální přístup, žákům byly zadávány nestejně náročné úkoly. Vyučující jim poskytovali průběžnou zpětnou vazbu a podle potřeby jim pomáhali. Ve většině hodin měli žáci dostatek času na důkladné procvičení učiva i na samostatnou práci. Zvolené formy odpovídaly náročnosti učiva a individuálním schopnostem žáků. Hodiny splňovaly požadavky na psychohygienu výuky. V některých třídách vyučující využívali pro učební i odpočinkové činnosti relaxační prostory. Přirozenou relaxací byly také časté změny pracovních míst a další volně řízený pohyb po třídě. Tempo vlastní výuky bylo přiměřené věku a možnostem dětí. Vyučovací čas byl většinou efektivně využit.

Úspěšnost motivace žáků se projevila v jejich zájmu o práci, ve všech třídách byla příjemná pracovní atmosféra. Jen ojediněle byl podceněn význam vstupní či průběžné motivace a nebyl dostatečně podpořen zájem o probírané učivo. V nižších ročnících byly k motivování využívány

různé říkanky, písničky, hádanky a obrázky, některé učitelky navazovaly na zkušenosti dětí a uplatňovaly mezipředmětové vztahy a prvky environmentální výchovy. Stimulem pro aktivní zapojování žáků byla i pestrost realizovaných činností. U starších žáků motivace většinou spočívala v seznámení s plánovaným průběhem hodiny, byla podpořena zařazováním některých zajímavých činností (soutěží, netradičních diktátů, křížovek) a propojením teoretických poznatků s jejich praktickým uplatněním.

V hodinách měli žáci dostatek příležitostí argumentovat a prezentovat svou práci. Byly rozvíjeny jejich komunikační dovednosti. Žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace ve třídě, vztah mezi vyučujícími a žáky byl bezproblémový. Na drobnější projevy nekázně žáků reagovali vyučující adekvátně.

Hodnocení žáků bylo vesměs pozitivní, taktní. Vyučující oceňovali jejich individuální pokrok. Ojedinele bylo uplatněno i vzájemné hodnocení žáků a ve dvou případech i sebehodnocení. Převládala klasifikace písemného projevu nad ústním.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Pracovní vyučování

Plánování a příprava na výuku je v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání. Stanovené cíle všech složek předmětu jsou vhodné a přiměřené k aktuálnímu stavu tříd a skupin, jsou respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků. Pro složky pracovního vyučování vytvořila škola od VI. do IX. ročníku (napříč všemi ročníky) nekoedukované skupiny žáků. Dlouhodobé plánování učiva prostřednictvím tematických plánů je v souladu s požadavky učebních osnov ve všech ročnících. Bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny byla velmi dobrá, stanovené cíle výuky byly konkrétně rozpracovány pro jednotlivé ročníky.

Materiální podpora sledované výuky byla velmi dobrá. Výuka probíhala v kvalitních odborných učebnách nebo kmenových třídách, podporována byla názornými pomůckami, potřebným materiálem, ve všech hodinách ukázkou finálního výrobku, předvedením pracovního postupu a jeho zápisem a informací praktického využití výrobku nebo činnosti. Škola si organizací výuky a zkvalitňováním vybavení odborných pracoven vytvořila optimální podmínky pro dodržování psychohygienických zásad a plnění cíle výuky předmětu. Kmenové i odborné učebny jsou světlé, čisté a estetické. Venkovní terén prozatím postrádá dostatek upraveného prostoru pro pěstitelské práce. Základní bezpečnostní pravidla při práci byla vždy dodržována.

Ve třídách se spojenými ročníky vyučující důsledně respektovali rozdílnou úroveň dovedností žáků, výběr a množství informací bylo vždy přiměřené k věkovým podmínkám jednotlivých skupin, stejně tak jako struktura hodin. Organizační pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné. Úvodní instruktáž byla realizována odborně správně a vždy v souladu s didaktickými zásadami. Při realizaci výuky byly vždy vhodně zohledňovány individuální potřeby, schopnosti a možnosti žáků, jejich aktuální stav. Organizace hodin v plné míře umožňovala všem úspěšné uplatnění. Aplikované metody výuky byly účelné, tempo přiměřené, učitelé vytvářeli prostor pro relaxaci. Žáci byli vedeni k vzájemné kooperaci i samostatné práci.

Pravidla jednání a chování jsou žáky respektována a akceptována. Komunikace mezi žáky a učiteli je založena na vzájemné důvěře. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na běžné úrovni. Učitelé svým empatickým přístupem k žákům pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce, jejich ojedinelé nežádoucí chování bylo uspokojivě řešeno.

V průběhu vyučování žáci projevovali kladný vztah k pracovním činnostem, aktivně

spolupracovali se spolužáky i učiteli. Bylo uplatňováno průběžné hodnocení výsledků práce, korigovány případné nedostatky. Závěrečné hodnocení oceňovalo pokrok v osvojované dovednosti a dodržování pracovního postupu, bylo vždy učitelem taktně a objektivně zdůvodněno, respektovalo pravidla klasifikačního řádu.

Kvalita sledované výuky pracovního vyučování byla celkově hodnocena jako vynikající.

Výuka ve třídě pomocné školy (blok předmětů věcné učení, čtení, řečová, smyslová, hudební, tělesná, pracovní a výtvarná výchova)

Ve sledovaných hodinách pracovala ve třídě souběžně s učitelkou asistentka pedagoga, což se příznivě projevilo v efektivitě řízení vyučovacího procesu. Její přítomnost je nezbytná především při výuce žáka s autismem. Systematickým vyhodnocováním individuálních plánů a vypracováním kvalitních časovými plánů učiva je zajištěna návaznost vzdělávacích cílů. Pečlivá příprava na výuku, klidné a jisté vystupování a znalost metod práce s těžce postiženými dětmi kladně ovlivňovaly celý průběh sledované výuky. Třída svým uspořádáním vytváří vhodné podmínky pro individuální práci i skupinovou činnost. Při výuce byly efektivně využívány speciálně didaktické pomůcky a technika.

Výuka byla organizačně příkladně připravena, vyznačovala se v převaze individuální prací, názorností a nápaditou motivací. Mezi nejčastěji aplikované metody patřily manipulace, přímá asistence, demonstrace a návody. Podstatnou částí každé vyučovací hodiny bylo pečlivé pozorování dětí při plnění úkolů.

Diferenciace činností byla v souladu s individuálními dispozicemi jednotlivých žáků. Aktivita dětí byla pozitivně ovlivňována prostřednictvím pestrého střídání činností, stanoviště, průběžného a adresného hodnocení. Ve stimulujícím prostředí mají žáci prostor pro relaxaci i odpočinek. Tempo výuky bylo přiměřené a individualizované. Pokyny byly zadávány pro žáky srozumitelnou formou. Byla uplatňována senzomotorická stimulace a bezprostřední kontakt, verbální projev byl doprovázen též intenzivní mimoslovní komunikací. Všechny hodiny se vyznačovaly cíleným rozvojem sociálních dovedností.

Žáci byli motivováni a povzbuzováni pochvalou, oceňován byl každý jejich pokrok, negativní hodnocení nebylo vůbec používáno. Je zřejmé, že vyučující se žáky navázaly velmi dobré citové vztahy, což se projevilo v jejich převážně kladné odezvě na všechny podněty a ochotě spolupracovat.

Kvalita sledované výuky byla celkově hodnocena jako vynikající.

Průběh a výsledky zájmového vzdělávání

V době oběda převažuje poskytování sociálního servisu, který je krátkodobě doplňován zájmovými aktivitami. Dětem je dán časový prostor pro odpočinkovou činnost. Čtou si, hrají si na koberci apod.

Později probíhá zpravidla řízená činnost. Při vhodném počasí tráví děti část provozní doby venku, při rekreačních činnostech, při hrách a vycházkách.

Vychovatelky dodržovaly zásady pedagogiky volného času, pracovaly se žáky často individuálně, měly k nim velmi hezký vztah. Před jídlem dbaly na dodržování hygienických návyků a při stolování na jeho kulturní úroveň. Pro motivaci činností využívaly vlastní četbu, poslech nebo se opíraly o osobní zkušenosti žáků. Oboustranně byla akceptována dohodnutá pravidla komunikace, která probíhala vesměs na základě vzájemného respektu a důvěry. Žáci dostávali prostor pro vlastní verbální projev (diskuse). Jeho úroveň byla nižší, vychovatelka

však děti hodnotila uvážlivě a citlivě. Mezi dětmi byly v převaze zřejmé hezké, pozitivní a kultivované vztahy.

Ve sledovaném úseku činnosti ŠD převažovaly řízené výtvarné a rukodělné aktivity v herně. Rozvíjena byla u dětí fantazie a tvořivost. Řízené činnosti nenásilně přecházely ve volné činnosti (společenské hry a soutěže) a individuální spontánní aktivity.

Děti byly při všech aktivitách uvolněné a bylo patrné jejich zaujetí. Vychovatelky přistupovaly k dětem profesionálně a respektovaly jejich osobnost. V převaze dbaly na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel. Pitný režim si žáci zajišťovali sami.

Školní družina plní své sociální poslání, podílí se na rozvíjení osobnosti dětí. Úroveň a průběh zájmového vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola si pro zjišťování výsledků vzdělávání nevytvořila vlastní speciální systém nad rámec běžného hodnocení (klasifikace, hodnocení chování). Pedagogická rada i setkání metodických orgánů se hodnocením výsledků pravidelně zabývají. Hodnocení písemných prací a dalších žákovských písemností, výrobků, ale i jejich účast a umístění na společenských, sportovních, a vědomostních aktivitách v rámci města, regionu anebo republiky, jsou podkladem pro vypracování analýzy výsledků práce školy. Radu akcí škola také sama organizuje, jako například okresní kolo závodů v lehké atletice nebo pravidelná hudební vystoupení pro různé subjekty ve městě.

Také sledovaná úspěšnost žáků v učilištích, výsledky vzdělávání v jednotlivých školních rocích a srovnávání výsledků výukových skupin paralelních ročníků obdobných škol v regionu jsou analyzovány a na základě zjištěných skutečností jsou přijímána opatření vedoucí ke zkvalitnění výchovně-vzdělávací práce.

Výsledky vzdělávání žáků ve třídě pomocné školy jsou průkazně vedeny formou pravidelného podrobného vyhodnocování individuálních vzdělávacích programů s ohledem k individuálním dispozicím jednotlivých žáků. Vyhodnocování slouží ke korekci plánovaných záměrů.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Kvalita sledované výuky je ve zvláštní škole v pracovním vyučování a ve třídě pomocné školy hodnocena jako vynikající, v matematice a českém jazyce jako velmi dobrá. Kvalita zájmového vzdělávání má velmi dobrou úroveň. Celkové hodnocení – velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Ve zvláštní škole probíhala tematicky zaměřená inspekce Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů ve školách a školských zařízeních. Z analýzy dokumentace, výsledků dotazníkového anonymního šetření v VI. a IX. ročníku, poznatků získaných při rozhovorech, pozorování chodu školy a z prohlídky školních prostor lze konstatovat, že ***škola se problematikou prevence sociálně-patologických jevů zabývá, přijatý systém je účinný.***

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané MŠMT pod čj. 26787/02-21 dne 26. září 2002
2. Zřizovací listina, vydaná Středočeským krajem pod čj. OŠMS/5899/2001
3. Organizační řád čj. 403/2004, platný od 1. září 2004
4. Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30. 9. 2004, vyhotoven a odeslán dne 1. října 2004
5. Příloha k výkazu o speciálních školách o základní-zvláštní škole Škol (MŠMT) V 4b-01 podle stavu k 30. 9. 2004, vyhotoven a odeslán dne 1. října 2004
6. Příloha k výkazu o speciálních školách o pomocné škole Škol (MŠMT) V 4c-01 podle stavu k 30. 9. 2004, vyhotoven a odeslán dne 1. října 2004
7. Učební plány zvláštní školy a pomocné školy, školní rok 2003/2004 a 2004/2005
8. Aktuální rozvrh hodin všech tříd, školní rok 2004/2005, opatřen razítkem školy a podpisem ředitelky, bez čj.
9. Školní řád Zvláštní školy Vlašim, Březinská 1702 čj. 184/2005, platný od 1. září 2004
10. Třídní knihy všech šesti tříd pro zvláštní školu (I. - VI. třída) a třídy pomocné školy (VII. třída), školní rok 2003/2004
11. Třídní knihy pro zvláštní školu a pomocnou školu: I. třída (1. a 5. ročník), II. třída (2. a 3. ročník), III. třída (4. ročník), IV. třída (6. a 8. ročník), V. třída (7. ročník), VI. třída (9. ročník a VII. třída (1., 4. a 10 ročník), školní rok 2004/2005
12. Katalogové listy všech žáků školy
13. Třídní výkazy všech tříd, školní rok 2003/2004, 2004/2005
14. Časově-tematické plány učiva pro předměty český jazyk, matematika, pracovní vyučování, ve zvláštní škole, pro všechny předměty pomocné školy, školní rok 2004/2005
15. Individuální výchovně-vzdělávací plány učiva vypracované pro šest žáků, školní rok 2004/2005
16. Osobní dokumentace všech žáků školy
17. Minimální preventivní program Zvláštní školy Vlašim, školní rok 2003/2004 (včetně vyhodnocení) a 2004/2005, opatřeno razítkem a podpisem ředitelky a MP
18. Hospitační záznamy inspektorek
19. Řády odborných pracoven (dílny, sportovně-relaxační místnosti, cvičné kuchyně, učebny dívek, „poslouchárny“, učebny výpočetní techniky)
20. Jmenný seznam žáků školy, školní rok 2004/2005
21. Žákovské knížky a notýsky vybraného vzorku žáků
22. Zápisní lístky všech zapsaných žáků do školní družiny, školní rok 2004/2005
23. Přehled výchovně-vzdělávací práce obou oddělení školní družiny, školní rok 2004/2005
24. Plán školní družiny na školní rok 2004/2005
25. Docházkový sešit, školní rok 2004/2005
26. Plán hospitační činnosti, školní rok 2004/2005
27. Záписы pedagogické rady od 25. srpna 2003 dosud
28. Dotazníky pro žáky VI. až IX. ročníku zvláštní školy (prevence sociálně-patologických jevů)
29. Záznamové listy školní inspektorky (prevence sociálně-patologických jevů)

ZÁVĚR

Zhruba dvě třetiny vyučovacích hodin jsou zajištěny učiteli s příslušnou odbornou kvalifikací. Ředitelka školy je vůdčí osobností, sama svou pracovitostí a kvalitou práce vytváří ve škole dělný tým pro vzdělávací proces. Systém organizování je podepřen řadou kvalitních a fungujících pravidel pro zajištění bezproblémového chodu školy a jeho součástí. Pedagogové mají možnost každodenních konzultací s vedením školy, které podporuje jejich kreativní přístup. Vedení školy má vytvořenou fungující organizační strukturu činnosti i provozu školy a systém vedení a hodnocení pracovníků. Vytváření optimálních podmínek pro jejich další vzdělávání a účinný kontrolní systém se v převaze pozitivně odrážejí v kvalitě vzdělávací činnosti.

Materiální podmínky školy jsou hodnoceny velmi dobře. Důvodem je především získání vhodnějších výukových prostor. Pro naplňování vzdělávacích záměrů je v rámci finančních možností školy a zřizovatele zřejmé systematické zkvalitňování materiálně-technické zázemí školy, které bylo při inspekční činnosti učiteli promyšleně a efektivně využíváno. Velmi dobré vybavení audiovizuální a výpočetní technikou vytváří funkční předpoklady pro naplňování vzdělávacího programu.

Učební plán zvláštní i pomocné školy je v souladu s učebními plány přijatých vzdělávacích programů. Pozitivním jevem ve sledované výuce bylo využívání různých motivačních nástrojů, učitelé se většinou snažili volit pestré formy a metody práce tak, aby vzbudili u žáků zájem o výuku. Zaznamenán byl diferencovaný přístup k žákům ve skupinách, ve kterých byla úroveň dosažených vědomostí rozdílná. Chování žáků bylo bezproblémové, ve třídách vládla příjemná atmosféra. Mezi klady školy patří cílené vytváření pozitivních vztahů mezi učiteli a mezi učiteli a žáky a široká nabídka aktivit, která sehrává důležitou roli v rámci prevence sociálně-patologických jevů. Je evidentní, že i oblasti poradenské činnosti věnuje škola náležitou pozornost. Proto je tato oblast hodnocena velmi dobře.

Program školní družiny je v souladu se vzdělávacím programem školy a potřebami zařazených dětí, podporuje smysluplné trávení jejich volného času, pomáhá uspokojovat a rozvíjet zájmy žáků. Rezervy jsou ještě ve vybavení prostor kvalitnějším žakovským, úložným i relaxačním nábytkem.

Vzhledem k závěrům v předcházející inspekční zprávě lze konstatovat zkvalitňování organizačních, systémových a materiálně-technických podmínek školy, stupňující tendence byla zaznamenána i v kvalitě vzdělávacího procesu a v právním povědomí vedoucích pracovníků. Všechny nedostatky uvedené v předcházející inspekční zprávě byly odstraněny..

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Veselá	J. Veselá, v. r.
Členka týmu	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová, v. r.
Členka týmu	Dana Nulíčková	D. Nulíčková, v. r.
Členka týmu	Václava Suchánková	V. Suchánková, v. r.

V Kolíně dne 25. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Karlovo nám. 44, 280 12 Kolín I. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, je-li zřízena. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 6. květen 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Zdeňka Kovská, ředitelka školy

Z. Kovská, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel – KÚ Zborovská 11, Praha 5	2005-06-09	1086/05-4041
Školská rada – nezřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.